

ברכת הלבנה THE WORDING OF

Although ברכת הלבנה is categorized as one of the ברכות הראיה, ברכות that are to be recited after witnessing an act of nature or a place of importance, ברכת הלבנה differs from the other ברכות הראיה in that it includes a תפלה for the Jewish People:

וללבנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן, שהן עתידין להתחדש כמותה ולפאר ליוצרים על כבוד מלכותו.

Translation: To the Moon G-d said that it should renew itself as a crown of beauty for those G-d carried from the womb [Israel], for Israel is destined to be renewed like the Moon, and to praise its Creator for the sake of His glorious majesty. (Koren)

The ברכה differs from other ברכות ראיה in a second manner; i.e. additional prayers were added to the ברכה. During the era of רב עמרם גאון, רב עמרם לבנה consisted of the ברכה and nothing more:

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר ברכת לבנה-הרואה הלבנה בחידושה אומר: ברוך אתה ה' א-להינו מלך העולם אשר במאמרו ברא שחקים וברוח פיו כל צבאם. חוק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם. ששים ושמחים לעשות רצון קוניהם. פועלי אמת שפעולתם אמת. וללבנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן. שהן עתידין להתחדש כמותה ולפאר ליוצרים על כבוד מלכותו. ברוך אתה ה' מחדש חדשים.

Beginning with the סידורים, מחזור ויטרי, began to include the additional material found in מסכת סופרים:

מחזור ויטרי סימן תקכו', פרק כ' - ואין מברכין על הירח אלא במוצאי שבת כשהוא מבוסם ובכלים נאים, ותולה עיניו כנגדה, ומיישר רגליו, ואומ' ברוך אשר במאמרו ברא שחקים וברוח פיו כל צבאם חוק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם פועלי אמת שפעולתם אמת וללבנה אמר שתתחדש באור יקר עטרת תפארת לעמוסי בטן שהן עתידין להתחדש כמותה ולפאר יוצרים על כבוד מלכותו ברוך אתה מקדש ראשי חדשים: ואומ' ג' פעמים, סימן טוב סימן טוב סימן טוב תהוי לכל ישראל, ברוך בוראך, ברוך יוצרך, ברוך מקדשך, ורוקד שלש פעמים כנגדה, ואומ' ג' פעמים כשם שאני רוקד כנגדה ואיני נוגע בה, כך ירקדו אחרים כנגדי ולא יגעו בי, תפל עליהם אימתה ופחד, ולמפרע, אמן אמן סלה: הללוי-ה: ואומר לחבירו שלש פעמים שלום עליך, וילך לביתו בלב טוב.

Translation: We do not recite the Bracha for witnessing the new Moon except on Motzei Shabbos when we are perfumed and wearing nice clothes. We focus our eyes on the Moon, straighten our feet and say: Baruch Ata . . . Then we say three times: Siman Tov . . . and dance three times before it . . . and then we say to the one near us three times: Shalom to you and we return home in a good mood.

and what follows it contain some unusual wording and some unusual practices. The following source provides an explanation for the line: **עטרת תפארת לעמוסי בטן**:

רבינו בחיי שמות פרק יב-וּדְרָשׁוּ רַז"ל בכתוב הזה: (סנהדרין מב', א') "החדש הזה לכם ראש חדשים", אלמלי לא זכו ישראל למצוה אחרת אלא לזו שמקבלים פני שכינה פעם אחת בחדש דים, כתיב הכא "החדש הזה" וכתיב התם (להלן טו', ב) "זה אלי ואנוהו". וענין המדרש הזה הוא רמז לכנסת ישראל, הנקראת עטרת המקודשת ומיוחדת לישראל שהם עמוסי בטן, ולכך תקנו בברכת הירח "עטרת תפארת לעמוסי בטן", ומפני שהמברך ברכת הלבנה הוא מקבל פני שכינה, לכך תקנו לברך אותה מעומד ולא מיושב מפני אימת מלכות שמים. וידוע כי כשיראה האדם הלבנה בחדושה ומברך עליה, הנה הוא מעיד על החדש העולם שהוא עקר האמונה, ומודה על א-להותו של יוצר בראשית שחדש העולם כשם שמחדש הלבנה בכל חדש וחדש.

Translation: Our Sages (Sanhedrin 42, 1) derived from the following verse: "This month (Nisan) shall be for you the first month of the year" that if the Jewish People had merited the privilege of performing only this Mitzvah, pronouncing the date of the new month, in which they encounter G-d's presence, it would have been sufficient. How do we know? In the above verse, the Torah declares: "this" month, while later in Sefer Shemos (15, 2) the Torah provides: "this" is my G-d and I will glorify Him¹. This Midrash is the basis for the statement in Birchas Ha'Levana that the Moon is the crown of beauty that was set aside for the Jewish People, which was carried by G-d since its inception. That is why our Sages included the wording: crown of beauty for those G-d carried from the womb, as part of the Bracha upon seeing the new Moon and and that is why the one reciting the Bracha is considered to be standing in the presence of G-d. That further explains why the Bracha is recited in a standing position and not in a sitting position; it is based on the fear one experiences while standing before the Kingdom of Heaven. It is well known that when a person sees the Moon after its form returns and recites a Bracha upon seeing it, he is testifying to the re-birth of the world. This is an essential element of Jewish belief. He is testifying to the continuing governance of G-d, creator of the world, who regularly infuses new life in the world as He renews the Moon each month.

The following source provides an explanation for why the Jewish People are called: **עמוסי בטן** and why we refer to King David as part of the **תפלה** that accompanies the **ברכה**:

מהרש"א חידושי אנגרות מסכת סנהדרין דף מב' עמ' א'-לעטרת תפארת כו'. רצה לומר עטרת היא עטרת מלוכה שתחזיר לבית דוד אחר שחסרה שעל כן אומרים בחידושה דוד מלך ישראל חי וקים כמפורש לעיל בחידושינו פאד"מ ותפארת הוא סימן לתפארת ישראל שתחזיר אחר שנחסרה. והיינו לעמוסי בטן. פ"ה בישעיה העמוסים מני בטן נאמר על ישראל שיתחדשו לעתיד כולד הנולד מני בטן ועל כן יתחדש מלכותן ותפארתן משום כבודו יתברך כדי לפאר ליוצרים ע"ש כבוד מלכותו כמ"ש והיה ה' למלך וגו' וק"ל.

1. When the Jewish People recited this line after the splitting of the Sea, they were standing in the presence of G-d.

להבין את התפלה

Translation: The word: "crown" as used in this prayer is a reference to the lost monarchy of King David. We pray for it to return. That is why we include a line that refers to the monarchy of King David as being inviolate, as we explained earlier. The word: glory in this context represents the glory of the Jewish People which will once again shine after having been lost. That is also the explanation for the words: those carried in the womb. We find that the Prophet Yeshayahu chose the words: those carried in the womb, to refer to the Jewish People, who will be renewed in the future like a new born baby. Both the Jewish People and the monarchy of King David will be renewed through the glory of G-d so that they will praise their Creator as a declaration of His honor, as it is written: and G-d will be recognized as King of the world.

Why do we follow the ברכה by saying: סימן טוב?

מחזור ויטרי סימן רב' – וללבנה אמר שתתחדש בכל חדש, תפארת היא זו, ועטרת לעמוס' בטן. דסימן טוב הוא להם לעתיד לבא. דכת' (ישעיהו כד', כג') וחפרה הלבנה ובושה החמה כי מלך י-י צב-אות בהר ציון ובירושלם ונגד זקניו כבוד. שהן עתידין להתחדש כמותה. כמו שהלבנה עתידה. והיה אור הלבנה כאור החמה. וכת' (שופטים ה', לא') ואוהביו כצאת השמש בגבורתו.

Translation: To the Moon, G-d said let it be renewed each month. The Moon represents glory and a crown for the Jewish People. The new Moon is a fortuitous omen for the Jewish People concerning its future. As it is written: Then the Moon will be confounded and the Sun ashamed, when the Lord of Hosts shall reign in Mount Zion, and in Jerusalem, and before his elders gloriously. The Jewish People is destined to be renewed in the future like the Moon which will one day return to its original size (the same as the Sun). At that time, the light of the Moon will be as strong as the light of the Sun as it is written (Shoftim 5, 31): let those who love Him be as the Sun when he goes forth in his might.

An explanation is provided for the order of words in the poetic line that begins: ברוך

יוצרך:

ספר מנהגים דבי מהר"ם ברכת הלבנה – ולאחר הברכה אומ' ברוך יוצרך ברוך עושך ברוך קונך ברוך בוראך שראשי תיבות שלו יעק"ב מפני שדמות' של יעקב חקוק בלבנה. ת"ש.

Translation: After reciting the Bracha, we say: Baruch Yotzraich . . . The first letter of each of these words join together to spell the name of Yaakov. We include this hidden reference to Yaakov Aveinu because the image of Yaakov Aveinu is etched into the Moon.

The ב"ה explains in what way the image of יעקב אבינו is reflected in the Moon:

ב"ה אורה חיים סימן רפא' – אבל יש עוד לפרש על פי דברי רבותינו ז"ל (תקו"ז תקון י"ח לו ע"ב) שצורתו של יעקב נראית בלבנה שעל כן תקנו בברכת הלבנה ברוך יוצרך וכו' ראשי תיבות יעקב כפי הנוסחא שבידינו (עי' טור סוס"י תכו) ובבראשית רבה (פרשה סח ס"י) אמרו על פסוק (בראשית לז', ט') והנה השמש והירח. אמר יעקב מי גילה לו ששמי שמש שנאמר (שם כח', יא') כי בא השמש, ואמרו רבותינו ז"ל לשם שהמלאכים אמרו זה לזה אתא שמשא, והנה על פי זה אמר קרא לשמש ויזרח אור פי' אור של שכינה השרויה על זיו איקונין

של יעקב ששמו שמש ראה והתקין צורת הלבנה כדי שיהא אור של השמש מכה ומאיר על הלבנה שע"י כן הגיע צורתו של יעקב מצויירת בלבנה לפי שהלבנה מקבלת אורה מן השמש שהיא צורתו של יעקב ממש:

Translation: Based on the words of our Sages we can explain the idea that the image of Yaakov is seen on the Moon. We recite the line that begins: Baruch Yotzreich etc. in that order so the first letters of the nouns joined together spell out the name of Yaakov. This is based on the following Midrash. The Midrash Bereishis Rabbah comments on the words: (Bereishis 37, 9) here are the Sun and the Moon. Yaakov said: who revealed to Yosef that my name is Shemesh (Sun). So we learned about the words (Bereishis 28, 11): here comes the Sun. Our Sages said: the angels said to each other: here comes the Sun. According to this, the Torah said to the Sun, let there be light. That light represents the light that appeared when the presence of G-d shone on Yaakov's face, whose name is the Sun. G-d then created the Moon so that the light of the Sun would reflect upon the Moon. That is how the image of Yaakov can be seen on the Moon. The Moon reflects the light of the Sun and the Sun represents the image of Yaakov.

Another explanation:

לבוש אורה חיים סימן תכו-אחר כך יאמר ברוך יוצרך, ברוך עושיך, ברוך קיונד, ברוך ב'וראך, וסימן יעקב, מפני שהלבנה סימן לו שנקראת מאור הקטן והוא נקרא ג"כ קטן, ועוד שהוא סימן לבניו שיתחדשו כמותה.

Translation: Then he should say: Baruch Yotzreich . . . The first letters of the words spell the name Yaakov because the Moon represents Yaakov. The Moon is called the small light and Yaakov is also called the small one. In addition, the phases of the Moon represent renewal. The renewal of the Moon is a reminder that the descendants of Yaakov will be renewed in the same manner as the Moon is renewed each month.

Why are we required to dance before the Moon?

פירושי סידור התפילה לרוקה [קת] ברכת הלבנה עמוד תרה-למה מרקדין כנגד הלבנה? לפי שכת' (איוב לח', ט') בשומי ענן לבושו וערפל התולתו, ואומר בפרק' דר' אליעזר זו הלבנה שמונחת כבין שתי קערות, וכת' (איוב כו', ט') בשכינה פרש עליו עננו, (תהלים יח', יב') חשבת מים עבי שחקים, וכת' (תהלים יח', י') וערפל תחת רגליו ואמרי' בסנהדרין המקדש על הלבנה כאלו מקבל פני שכינה, לכך מרקדין, כמו (יחזקאל א', יד') והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק, לכך מברכין עליה עד הציה כקשת, (יחזקאל א', כח') כן מראה הנוגה כמראה דמות כסא, סוד ה' ליראיו².

Translation: Why do we dance before the Moon? It is based on the verse (Iyov 38, 9): When I made the cloud its garment and thick darkness its swaddling band, and we learned in Pirkei D'Rabbi Eliezer: that verse is a reference to the Moon which sits between two plates. And it is written (Iyov 26, 9): He closes in the face of His throne, and spreads His cloud upon it. He made darkness His secret place; His pavilion around him was dark with waters and thick clouds of the skies. And we learned in Maseches Sanhedrin that reciting Birkas Levana is tantamount to being in the presence of the Lord. And that is why we dance

2. I do not understand the explanation of the רוקח.

להבין את התפלה

as we learned in Yechezkeil 1, 14: And the living creatures ran and returned like the appearance of a flash of lightning. That is why we recite the Bracha only during the first half of the month when the Moon looks like an archer's bow as it is written (Yechezkeil 1, 28): As the appearance of the bow that is in the cloud in the day of rain, so was the appearance of the brightness around it. This was the appearance of the likeness of the glory of the Lord. And when I saw it, I fell upon my face, and I heard a voice of one speaking.

Rabbis Eliyahu Landa and Shmuel Landa in their commentary to **מסכת סופרים**, published in 1862 in Suwalk, Lithuania, provide the following explanation:

מסכת סופרים עם באור מקרא סופרים³ – פרק כ', הלכה 'ורוקד ג' רקידות וכו' – מצינו בנביאים כשרצו להחליט איזה תשועה בישראל שלא תשתנה בשום סבה עשו בזה איזה פועל ממשי לאות על קיום הדבר ואמונתו כמו ביואש מלך ישראל כאשר בכה לפני אלישע להושיעו מיד ארם צוהו קח קשת וחיצים וגו' פתח החלון קדמה וגו' ירם ויור ויאמר חץ תשועה וגו'.

Translation: We find in the writings of the Prophets that when they wanted to facilitate a rescue for the Jewish People that would not change for any reason, they prescribed that an act be undertaken that become a symbol that the rescue would take place and represented an act of faith that the rescue would come. For example, when Yo'ash King of Israel felt threatened by the nation of Aram, he begged Elisha, the Prophet, to cause the Jewish People to be rescued. Elisha ordered King Yo'ash to take a bow with arrows, to open the window and to shoot three arrows as a sign that he had confidence that G-d would provide a rescue⁴.

In what form should the dance be done?

משנה ברורה סימן תכו' ס"ק יד – ורוקד וכו' – וכתבו האחרונים דיזהר מאוד שלא יכרע ברכיו לרקוד דלא יהא נראה ככורע ללבנה אלא יסמוך על אצבעות רגליו וירקוד:

Translation: Our later Sages wrote that a person should be careful not to bend his knees as part of his dance before the Moon so that he will not appear to be bowing to the Moon. Instead he should stand on his toes and dance.

Why do we say עליכם שלום?

מטה משה סימן תקמ' – וטעם נתינת שלום זה כתב מהרי"ל בתשובה משום שמחה הואיל וקבלו השכינה. ומהר"ר הירץ כתב ששמע ממרדכי צדיק שקבל הראשונים אחרי שקלל ואמר תפול עליהם אימתה ופחד ראוי לומר לחבירו לא עליך, כך אומר שלום עליכם.

Translation: The reason to extend greetings during Birchas Ha'Levana was explained by the Maharil in a Response. We do so as a result of the joy we feel while being in the presence of G-d. Rav Hertz wrote that he heard from Mordechai the Righteous to whom it was transmitted by earlier Sages that after uttering the curse: May G-d instill fear in them, it is necessary to convey a message to the person standing next to you

3. This book is available for downloading from hebrewbooks.org.

4. Apparently the fact that the act is performed three times is an important part of the “rescue” formula.

that you did not direct the curse towards him. You do so by saying to that person: Sholom Aleichem.

Why do Ashkenazim close with עלינו לשבח and Sephardim close with קדיש דרבנן?

ביאור הלכה סימן תכו' – ומברך מעומד – ושמעתי מאחד דברי טעם במה שנהגו בכמה מקומות אחר קידוש לבנה לומר עלינו לשבח היינו שלא יטעו ח"ו במה שאנו יוצאין נגד הלבנה ושמחין נגדה שיש שום חשש רעיון שאנו נותנין כבוד ללבנה לכך אנו אומרי' עלינו לשבח ומסיימין כי ה' הוא הא-להים בשמים ממעל וגו' אין עוד. ומה שאנו יוצאין הוא רק כדי לראות גבורות של הקב"ה שהוא מאיר ברצונו לכל באי עולם וכענין שנאמר שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה.

Translation: I heard from one that we recite Aleinu L'Shabeach after reciting Birchas Ha'Levana so that no one will misunderstand our practice of going outdoors to view the Moon and of rejoicing in front of it. Some may suspect that we are directing our words towards the Moon. In order to dispel such thoughts, we recite Aleinu L'Shabeach and end with the verse: that G-d is the supreme G-d in both the Heavens and on Earth etc.; there is no other. Our purpose in going outdoors to recite the Bracha is only to admire the great works of G-d who provides light to all living beings as we find in the verse: direct your eyes upwards and see who created all this.

It would appear that the Sephardic custom of concluding with קדיש דרבנן was instituted for a similar reason.

One final point. During the course of researching ברכת הלבנה, I discovered that the first manned mission to the Moon raised enough theological questions to prompt Rabbi Menachem Kasher to author the book: האדם על הירח: לאור התורה והאמונה, Man On The Moon, In Light Of The Torah and Jewish Beliefs. Chapter two of the book is devoted to a discussion of ברכת הלבנה in the aftermath of humans walking on and removing earth from the Moon⁵.

5. The book is available for downloading from the Beurei Hatefila Institute website: www.beureihatefila.com.